

Een anarchistisch programma

Door [Errico Malatesta](#)

- Originele titel: Il nostro programma
- Verschenen: 1899-1920
- Vertaling: Thom Holterman
- Bron: [Errico Malatesta: Een Anarchistisch Programma \(1899\), Maar Onverminderd Actueel](#), Libertaire Orde; *Anarchism: A Documentary History of Libertarian Ideas*, Black Rose Books, Montreal, 2005; volledige tekst te vinden in Davide Turcato (ed.), *The Method of Freedom*, AK Press, Oakland 2014, pag. 279

In september 1899 publiceerde Errico Malatesta (1853-1932) 'een anarchistisch programma' in *La Question Sociale* (Paterson, New Jersey). Het programma had grote invloed onder zowel Italiaans als Spaanssprekende anarchistinnen. Het werd later gewijzigd en aangenomen door de Italiaanse Anarchistische Unie (UAI) op haar congres in Bologna in 1920. Hier volgt een vertaling van stukken van de tekst.

Een anarchistisch programma

We hebben niets nieuws te zeggen.

Propaganda is niet en kan ook niet anders zijn dan de onophoudelijke, onvermoeibare herhaling van de principes die ons gedrag in de diverse omstandigheden van het leven moeten sturen.

Daarom zullen we, met min of meer verschillende woorden, maar in dezelfde lijn, ons oude revolutionair-anarchistisch-socialistische programma herformuleren.

Wij geloven dat de meeste kwalen die de mensheid teisteren, voortkomen uit een slechte sociale organisatie. De mens kan die vernietigen als hij dat wenst en weet hoe.

De huidige samenleving is het resultaat van een eeuwenlange strijd van de mens tegen de mens. Het heeft echter ook van doen met het niet begrijpen van de voordelen die samenwerking en solidariteit iedereen kunnen opleveren. Tel daarbij op dat in de huidige samenleving in iedere, andere mens (met uitzondering van degenen die het dichtst bij hen staan door bloedbanden) een concurrent en een vijand wordt gezien. Elk van hen probeert voor zichzelf zoveel mogelijk voordelen te behalen, zonder rekening te houden met de belangen van anderen.

In zo'n strijd waren uiteraard de sterkste of meer gelukkigen vastbesloten om te winnen, en op de een of andere manier de verliezers te onderdrukken. [...]

Zo zijn we stap voor stap door een zeer gecompliceerde reeks gevechten van allerlei aard, van invasies, oorlogen, opstanden, onderdrukking en van concessies die door strijd zijn gewonnen door verenigingen van onderdrukten die zich verenigd hebben om zich te verdedigen, gekomen tot de huidige toestand van de maatschappij, waarin sommigen het land en alle sociale rijkdom hebben geërfd, terwijl de massa van het volk, die in alle opzichten onterfd is, wordt uitgebuit en onderdrukt

door een kleine klasse die het bezit van het volk in handen heeft. [..]

Wij willen zo'n situatie radicaal veranderen. En omdat al deze kwalen hun oorsprong vinden in de strijd tussen de mensen, in het zoeken naar welzijn door eigen inspanningen en voor zichzelf en tegen iedereen, willen we het verbeteren: door haat te vervangen door liefde, concurrentie door solidariteit, het individueel zoeken naar persoonlijk welzijn door broederlijke samenwerking voor het welzijn van allen, onderdrukking en misbruik door vrijheid, religieuze en pseudowetenschappelijke leugen door waarheid.

1: Afschaffing van het privé-eigendom van grond, de grondstoffen en productiemiddelen, zodat niemand de middelen zal hebben om te leven door de uitbuiting van de arbeid van anderen, en dat iedereen, verzekerd is van de middelen om te produceren en te leven, zodat die werkelijk onafhankelijk zal zijn en in de positie zal verkeren om zich vrijelijk onder elkaar te verenigen voor een gemeenschappelijk doel en in overeenstemming met hun persoonlijke sympathieën.

2: Afschaffing van regering en van elke macht die de wet maakt en die aan anderen oplegt: dus afschaffing van monarchieën, republieken, parlementen, legers, politiemachten, magistraten en elke instelling die over dwangmiddelen beschikt.

3: Organisatie van het sociale leven door middel van vrije vereniging en federaties van producenten en consumenten, opgericht en te wijzigen volgens de wensen van hun leden, geleid door wetenschap en ervaring, en vrij van elke vorm van oplegging die niet voortkomt uit natuurlijke behoeften, waaraan iedereen, overtuigd door een gevoel van dwingende noodzaak, zich vrijwillig onderwerpt.

4: De middelen om te leven, voor de ontwikkeling en het welzijn zullen kinderen gegarandeerd, evenals iedereen die gehinderd wordt voor zichzelf te zorgen.

5: Oorlog aan religie en alle leugens, zelfs als zij zich verhullen achter de wetenschap. Wetenschappelijke opleiding tot op hoog niveau voor allen.

6: Herstructurering van de familie, zoals zal voortkomen vanuit het principe van de liefde - vrij van alle legale ketens, van elke economische en fysieke onderdrukking, van alle religieuze vooroordelen.

Dat is ons ideaal. [...]

Dit alles is echter minder eenvoudig dan het op het eerste gezicht lijkt. We hebben te maken met mensen zoals die nu in de samenleving voorkomen, in de meest ellendige morele en materiële toestand; en we zouden onszelf voor de gek houden door te denken dat propaganda genoeg is om ze naar het niveau van intellectuele ontwikkeling te brengen dat nodig is om aan onze ideeën uitvoering te geven. [...]

Armoede maakt de mens ongevoelig en om armoede uit te bannen moeten mensen een sociaal geweten en vastberadenheid hebben. Slavernij leert de mens slaaf te zijn en om zich te bevrijden van de slavernij is er behoefte aan mensen die naar vrijheid streven. Onwetendheid heeft tot gevolg dat de mensen zich niet bewust zijn van de oorzaken van hun ellende en de middelen om deze te overwinnen, en om deze onwetendheid te overwinnen, moeten de mensen de tijd en de middelen hebben om zichzelf op te voeden. [...]

Gelukkig is de bestaande samenleving niet ontstaan door de bezielde wil van een overheersende klasse, die erin geslaagd is om alle onderdanen terug te brengen tot passieve en onbewuste

instrumenten van haar belangen. Het is het resultaat van duizend interne gevechten, van duizend menselijke en natuurlijke factoren die onverschillig handelen, zonder dat er een richtlijn wordt opgesteld; en dus zijn er geen duidelijke scheidslijnen tussen individuen of tussen klassen. [...]

We moeten niet wachten tot we anarchie bereiken en ons ondertussen beperken tot eenvoudige propaganda. Als we dat zouden doen, zouden we al snel ons actieterrein uitputten; dat wil zeggen, we zouden al degenen die in de bestaande omgeving gevoelig zijn voor het begrijpen en accepteren van onze ideeën hebben bekeerd, en onze daaropvolgende propaganda zou op steriele grond vallen. [..]

We moeten ernaar streven dat alle mensen, of verschillende delen van het volk, eisen stellen en deze zichzelf opleggen; alle verbeteringen en vrijheden die het voor zichzelf wenst, moet het zich als zodanig bewust zijn, zodat wanneer de wil tot realiseren sterk genoeg is, zij de macht heeft om eisen met kracht te stellen. In het altijd uitdragen van alle aspecten van ons programma, en altijd strijdend voor de volledige realisatie ervan, moeten we de mensen ertoe aanzetten om altijd meer te willen en de druk op te voeren, totdat het tot volledige emancipatie heeft geleid. [...]

Errico Malatesta, september 1899

[organisatie](#), [programma](#), [klasse](#) en [klassenstrijd](#)

From:

<https://www.anarchisme.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:

https://www.anarchisme.nl/namespace/een_anarchistisch_programma

Last update: **15/07/20 21:07**